

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Sofistikovaná biomechanická diagnostika lidského pohybu

reg. číslo: CZ.1.07/2.3.00/09.0209

Příspěvek na **1. ČESKÉ NÁRODNÍ KONFERENCI APLIKOVANÝCH POHYBOVÝCH AKTIVIT**,
konané v Olomouci 19.–20. 5. 2011.

HODNOCENÍ EFEKTU HIPOTERAPIE U PACIENTŮ S DMO

Eva Krejčí, Miroslav Janura, Tereza Dvořáková

Fakulta tělesné kultury, Univerzita Palackého v Olomouci

Hiporehabilitace, neboli „lčba pomocí konč“, je metodou, při níž se uplatňují faktory fyzické, psychické i sociální. Z hlediska fyzioterapeutického mluvíme o tzv. hipoterapii, která se řadí mezi propioceptivně-neuromuskulárně-facilitační metody. Kromě mechanického vlivu na pohybový aparát se při terapii uplatňují i další specifické faktory, charakteristické i pro ostatní animoterapeutické metody. Jedná se zvláště o vlivy emoční a vztahové, ovlivňující psychiku léčených osob. Jednou z nejčastěji sledovaných skupin pacientů, u kterých je aplikována hipoterapie, jsou děti s dětskou mozkovou obrnou (DMO). Jedná se o onemocnění, které vzniká poškozením funkce mozku v pre-, peri- či postnatálním období, projevující se poruchami motoriky a různým stupněm psychických poruch včetně mentální retardace. Omezená možnost pohybu sekundárně působí inhibiči rozvoje dalších psychických funkcí, např. paměti a pozornosti, ovlivňuje míru úzkosti i temperamentové vlastnosti postižených dětí. Mluvíme o postižení psychomotorického vývoje. Proto je nezbytné zabývat se vlivem hipoterapie jak na motoriku, tak i na psychický stav sledovaných jedinců. Doba, po kterou se provádí hipoterapie u dětí s DMO, se různí, většinou se jedná o dlouhodobou a v kúrách opakovanou intervenci v rozsahu 6–10 týdnů, s četností minimálně jedenkrát týdně. Velice efektivní jsou pak intenzivní 5–10ti denní kúry

s každodenní terapií, umožňující významnou akceleraci jejího efektu. Vlastní studii vlivu hipoterapie předchází úvodní vyšetření, které zahrnuje kromě testové baterie pro hodnocení pohybových funkcí i validizované psychologické testy modifikované pro příslušný věk probandů. Jedná se konkrétně o „Hodnocení temperamentových vlastností dítěte (Thomas, Rutter)“, „Systém hodnocení chování pro děti (BASC)“, „Stupnici hodnocení úzkosti (CMAS)“, vyšetření paměti (Dětská paměť Scale), pozornosti a grafomotoriky. Pro vyhodnocení vlivu hipoterapie jsou využívány biomechanické metody, které jsou aplikovány zejména při analýze změn základní lokomoce. Jedná se zejména o 3D zobrazovací metody zastoupené na našem pracovišti 3D videografii (APAS) a optoelektronickou metodou (Vicon MX). Pro analýzu reakční síly na kontaktu těla a podložky jsou využívány silové plošiny (Kistler), pro měření velikosti a rozložení tlaku na těchto kontaktních plochách slouží systém Footscan. Na základě těchto postupů je možné zkoumat komplexní psychomotorický bio-psycho-sociální efekt hipoterapie u dětí se závažným onemocněním, kterým je DMO. Získané výsledky jsou využívány nejen pro zlepšení zdravotního stavu a zkvalitnění života pacientů, ale také pro ověření terapeutického vlivu hipoterapie a pro rozšíření využití této metody.